

RECHTSPRAAK

Werknemer heeft na einde dienstverband recht op terugbetaling van studiekosten, nu werkgever de financiële consequenties ervan niet op voorhand duidelijk had gemaakt aan werknemer.

Feiten

Werknemer is in augustus 2016 in dienst getreden bij de rechtsvoorganger van Autoschade Beek BV in de functie van leerling-schadehersteller. In de arbeidsovereenkomst van werknemer is opgenomen dat hij 1 dag per week naar school gaat, hetgeen wordt vergoed door Autoschade Beek. De arbeidsovereenkomst bevat een studiekostenbeding, dat als volgt luidt: 'Werkgever is genegen studiekosten voor werknemer te betalen, indien het bedrijf daar baat bij heeft. Gebruikelijk in die situatie is het volgende: Indien werknemer binnen 1 jaar na de opleiding of het behalen van het diploma het dienstverband vrijwillig beëindigt, dan dient hij de studiekosten/examenkosten volledig aan de werkgever terug te betalen; Idem voor 1 tot 2 jaar: 75%; Idem voor 2 tot 3 jaar: 50%; Idem voor 3 tot 4 jaar: 25%.' Werknemer heeft in de schooljaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019 opleidingen genoten. Per september 2018 heeft werknemer (na overgang van onderneming) zijn werkzaamheden voortgezet bij Autoschade Beek en hebben partijen een nieuwe arbeidsovereenkomst gesloten. Op deze arbeidsovereenkomst is de cao voor het carrosseriebedrijf van toepassing. Hieruit blijkt dat het bestaande dienstverband zal worden voortgezet. Ook in deze nieuwe arbeidsovereenkomst is een studiekostenbeding opgenomen. Hierin is onder meer het volgende opgenomen: 'Indien gedurende de studieperiode t/m een periode van één jaar na het-al dan niet met goed gevolg- afleggen van het examen op verzoek van werknemer de arbeidsovereenkomst wordt geëindigd dan is de werknemer schadeplichtig.' Per 1 augustus 2019 is de arbeidsovereenkomst opgezegd door werknemer en is hij in dienst getreden bij een con-collega van zijn werkgever. Werknemer vordert voor recht te verklaren dat het studiekostenbeding niet rechtsgeldig is en Autoschade Beek te veroordelen tot (terug)betaling van de ingehouden studiekosten.

Oordeel

De kantonrechter beantwoordt de vraag of de door partijen overeengekomen studiekostenbedingen leiden tot een terugbetalingsverplichting ontkennend. Aan de vereisten voor het kunnen terugvorderen van de studiekosten (zoals die volgen uit het standaardarrest Muller/Van Opzeeland) is volgens de kantonrechter voldaan. Daarnaast geldt echter ook de verplichting dat de werkgever op voorhand duidelijk moet maken wat de consequenties voor de werknemer zijn indien het tot de situatie komt dat hij studiekosten zou moeten terugbetalen. Met name als het om grote bedragen gaat – afgezet tegen het verdiende salaris –

zal het voor de werknemer op voorhand duidelijk moeten zijn om welke bedrag het concreet gaat zodat hij een weloverwogen afweging kan maken met betrekking tot het al dan niet voortzetten van zijn dienstverband. Daar wringt in deze zaak de schoen. Naar het oordeel van de kantonrechter bestaat er een groot verschil tussen het loon van werknemer ten tijde van het sluiten van de bedingen en de omvang van de studieschuld. Blijkens artikel vier van de eerste arbeidsovereenkomst en artikel zeven van de tweede arbeidsovereenkomst bedroeg het brutomaandloon van werknemer op die momenten immers respectievelijk € 670,20 en € 876,80. De omvang van de uiteindelijke studieschuld na drie jaren studie is € 7.693,75. Indien Autoschade Beek dergelijke – naar verhouding tot het loon - hoge studiekosten wil verhalen op werknemer, is Autoschade Beek naar het oordeel van de kantonrechter verplicht om op voorhand in de bedingen concreet te maken welke specifieke bedragen terugbetaald dienen te worden door werknemer. Autoschade Beek heeft niet aangevoerd dat dat niet mogelijk zou zijn geweest. Maar zelfs als Autoschade Beek pas tijdens het verloop van de studie kennis heeft gekregen van de omvang van de kosten laat dat de mogelijkheid onverlet werknemer daar op dat moment dan van op de hoogte te stellen. In dit geval komt daar nog bij dat bij het sluiten van de tweede arbeidsovereenkomst Autoschade Beek reeds bekend was met een groot deel van de gemaakte studiekosten, zodat deze in het beding hadden kunnen worden opgenomen. Was dit gebeurd, dan zou voor werknemer duidelijk zijn geweest welk bedrag hij moet terugbetalen aan Autoschade Beek bij beëindiging van de dienstbetrekking binnen een bepaalde tijd na afloop van de studie en had hij dit kunnen meenemen bij zijn besluit om het dienstverband op te zeggen. Naar het oordeel van de kantonrechter is dan ook niet voldaan aan het vereiste van voldoende duidelijkheid van het beding. Gelet op al hetgeen hiervoor is overwogen kan Autoschade Beek werknemer daarom niet houden aan de studiekostenbedingen.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 20-01-2021

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2021:413

Zaaknummer: 04 8540605 cv expl 20-2405

Rechters: R.A.J. van Leeuwen

Advocaten: S.J.M. Peters en W.M.J. Saes

Wetsartikelen: 7:611 BW